

Usnesení Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 30.01.1968, sp. zn. 11 Tz 1/68, ECLI:CZ:NS:1968:11.TZ.1.1968.1

Číslo: 16/1968

Právní věta: K výkladu ustanovení § 73 odst. 1 písm. a) tr. zák. o zabránění věci.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 30.01.1968

Spisová značka: 11 Tz 1/68

Číslo rozhodnutí: 16

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Zabránění věci

Předpisy: 140/1961 Sb. § 55
§ 73

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 16/1968 sb. rozh.

K výkladu ustanovení § 73 odst. 1 písm. a) tr. zák. o zabránění věci.

(Usnesení Nejvyššího soudu z 30. ledna 1968, [11 Tz 1/68](#).)

Pravomocným rozsudkem obvodního soudu pro Prahu 5 22. října 1966 sp. zn. 2 T 124/66 byl obviněný MUDr. A. zproštěn podle § 226 písm. d) tr. ř. obžaloby pro přípravu k trestnému činu opuštění republiky podle § 7 odst. 1, § 109 odst. 1, 2 tr. zák. a pro trestný čin ohrožení devizového hospodářství podle § 146 odst. 1 tr. zák., jichž se podle obžaloby dopustil tím, že

a) v době od konce r. 1964 do počátku r. 1966 v Praze případně jinde připravoval se zkoušením a ověřováním různých možností též za pomoci ostatních spoluobviněných k nezákonnému opuštění republiky nebo k nedovolenému setrvání v Rakousku, kde se chtěl oženit s rakouskou státní příslušnicí,

b) dne 2. 11. 1965 v Praze předal rakouské státní příslušnici B. bez povolení částku 27 000,- Kčs v československé měně a jmenovaná tuto částku převezla přes státní hranici.

Obvodní prokurátor pro Prahu 6 podal pak u obvodního soudu návrh, aby částka 16 943,- Kčs, složená tč. u poštovního úřadu Praha, byla zabráněna podle § 73 odst. 1 písm. a) tr. zák. s

odůvodněním, že této částky bylo obviněným, kterého nelze odsoudit, použito k spáchání trestného činu.

Usnesením obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 21. června 1967 sp. zn. 2 T 124/66 byl uvedený návrh prokurátora zamítnut.

Proti tomuto usnesení podal generální prokurátor ve lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. v neprospěch obviněného stížnost pro porušení zákona. Poukázal v ní na to, že soud pochybil, když zamítl návrh prokurátora na zabrání uvedené částky, ačkoliv bylo zjištěno, že k předání peněz cizí státní příslušníci B. a jejich vyvezení do Rakouska došlo v rámci přípravy k opuštění republiky, která byla zásahem bezpečnostních orgánů zmařena. Není tedy podle názoru generálního prokurátora správné tvrzení soudu, že MUDr. A. předal peníze proto, aby B. ubezpečil o svém záměru uzavřít s ní manželství.

Nejvyšší soud přezkoumal napadené usnesení i řízení mu předcházející v rozsahu uvedeném v § 267 odst. 1 tr. ř. a shledal, že napadeným usnesením zákon porušen nebyl. Proto stížnost pro porušení zákona zamítl.

Z odůvodnění:

Podle § 73 odst. 1 písm. a) tr. zák., nebyl-li uložen trest propadnutí věci uvedené v § 55 odst. 1 tr. zák., může soud uložit, že se taková věc zabírá, náleží-li pachateli, kterého nelze stíhat nebo odsoudit. Z tohoto ustanovení vyplývá, že zabrat lze jen takovou věc, která je k trestnému činu v některém ze vztahů uvedených v § 55 odst. 1 tr. zák. V daném případě mělo jít o věc, které bylo užito ke spáchání trestného činu, jak má na mysli ustanovení § 55 odst. 1 písm. a) tr. zák. Ze slov „spáchání trestného činu“ je patrné, že zákonná podmínka pro zabrání věci podle § 73 odst. 1 písm. a) tr. zák. bude splněna jen tehdy, když pachatel se dopustil jednání, které naplňuje všechny znaky trestného činu.

Tato zákonná podmínka však v projednávaném případě nebyla splněna.

Provedenými důkazy bylo v průběhu trestního řízení zjištěno, že obviněný předal rakouské státní příslušnici B. částku 17 000,- Kčs s tím, aby ji bez povolení vyvezla do Rakouska, což se stalo. Podle posudku ministerstva financí byla tímto jednáním devizovému hospodářství způsobena škoda ve výši vyvezené peněžité částky. Toto jednání obviněného naplnilo tedy znaky tvořící objektivní stránku trestného činu ohrožení devizového hospodářství podle § 146 odst. 1 tr. zák. Pro tento závěr není rozhodné, že uvedená částka peněz byla později vrácena na území ČSSR, protože se tak nestalo až v průběhu trestního řízení, kdy obviněný sdělil B., že v důsledku uvedeného jednání má zde nepřijemnosti.

K tomu, aby bylo možno dovodit právní závěr, že této peněžité částky bylo použito k spáchání trestného činu, jak má na mysli ustanovení § 55 odst. 1 písm. a) tr. zák., by však bylo vzhledem k výše uvedenému nutné, aby ve zjištěném jednání byly splněny všechny znaky konkrétního trestného činu, tedy i znaky subjektivní, tj. zavinění obviněného.

V tomto případě však tento další znak prokázán nebyl, neboť zkoumáním duševního stavu obviněného dvěma znalci psychiatry bylo zjištěno, že obviněný byl v době spáchání zažalovaného skutku nepřičetný ve smyslu ustanovení § 12 odst. 1 tr. zák. To bylo také důvodem zproštění obžaloby podle § 226 písm. d) tr. ř.

Z těchto důvodů je proto třeba pod větou „náleží-li pachateli, kterého nelze stíhat nebo odsoudit“ (§ 73 odst. 1 písm. a) tr. zák.) rozumět takové případy, kdy sice budou splněny všechny znaky konkrétního trestného činu, avšak obviněného nebude možno stíhat či odsoudit pro jinou překážku,

jako např. pro promlčení nebo abolici. O správnosti tohoto stanoviska svědčí zejména okolnost, že tam, kde zákonodárce hodlal umožnit uložení ochranného opatření bez uvedení podmínky splnění všech znaků trestného činu, vyjádřil to přímo ve formulaci zákona. Tak pro uložení ochranného léčení podle § 72 odst. 1 tr. zák. je podmínkou, aby pachatel činu jinak trestného nebyl pro nepříčetnost trestně odpovědný a jeho pobyt na svobodě byl nebezpečný.